

Nyilatkozott a kultuszminiszter a polgármesternek a kegyuri jog védelmében tett előterjesztésére

(A Délmagyarország munkatársától) A város közönségének emlékeztetésében az a vita, amely 1940-ben abból az alkalomból támadt, hogy csak egy pályázó akadt a móravárosi plébániára és így a kegyuri bizottság az egyetlen pályázót mutatta be a megyéspüspöknek kinevezésre. Akkor a kegyuri bizottság néhány tagja hangsúlyozta, hogy kegyuri jogsértés esete forog fenn, amiből kifolyólag az egyik bizottsági tag olyan értelmű indítványt tett a város kegyuri jogai korlátozásának megakadályozása érdekében, hogy a polgármester írjon fel a választási és közoktatásügyi miniszterhez, hogy a kegyuri jog egységes rendezése érdekében országos intézkedés történjen. A kegyuri bizottság határozata értelmében dr. Pálffy József polgármester a felterjesztést meg is tette, amire dr. Szinyei-Merse Jenő kultuszminiszter most a következőket válaszolta:

— A kegyuraság részére a plébánia javadalom betöltésénél közreműködési jog van biztosítva. Ez a bemutatási jog azonban csak az egyházi jogi szabályok szerint történhet. Közhatalossági vagy községi (városi) kegyuraság alatti álló javadalom elnyeréséért tehát senki sem fordulhat egyenesen az illető kegyurhoz, hanem csak egyházi főhatósága útján. Ha bármely oknál fogva egy plébániára csak egy pályázó jelentkezik és őt alkalmassá tartja a püspök a plébániára, ezt közöl a kegyurral is így a kegyur természetesen csak ezt jelölheti ki bemutatásra. Szeged szabad királyi város polgármesterének az a kívánsága, hogy a pályázatok a kegyur város hirdetésekben meg, a kánonjog szabályaitól eltérő volna. Hogy a régmúlt időkben Szegeden ez szokásban volt, ez a polgármester állítása, amelynek azonban a polgármester közlése szerint is vitásos nyoma nincs. Szeged város kegyuri bizottságának az a feltevése, hogy ha a pályázati kérvények a közgazgatás rendes útján kezeltetnének, nagyobb számú pályázati beérkezése volna remélhető, nagyon is kétséges, mert a katolikus egyházban fennálló fejelem megkívánja, s ez a gyakorlatban is így van, hogy a kérvény benyújtása előtt a pályázó jelentkeznie megválasztásuknál. Tehát a polgármester által említett felterjesztés és esetleg a pályázattól való visszatérési lehetőség így is előfordulhatna.

Arra vonatkozólag, hogy a polgármester kizárólag elvi alapon kötelesegszerűen kívánja védeni a város kegyuri jogainak épségbentartását és ragaszkodik ennek legfőbb feltételéhez a prezentálási jog korlátlan gyakorlásához, amit csak több pályázó jelöltetésével érhetne el, a kultuszminiszter így válaszolt:

— Nem tetelezhetjük fel egyik egyházi főhatóságról sem, hogy korlátozni kívánja volna a kegyurat ebben a jogában. De el kell ismernünk, hogy vannak bizonyos esetek, amikben fontos egyházkormányzati érdekek teszik szükségessé, hogy a püspöki főhatóság irányítást adjon a személyi vonatkozásokat feltevére és teljesen az egyházkormányzati érdekeket vegye figyelembe. Ha elő is fordulna olyan eset, hogy az alárendeltség folyamata nyaként és bizonyos körülményekre tekintettel nem pályázhatnak azok, akik arra gondolnak, annak elbírálása annál a megyéspüspöknek diszkrecionális joga és sok esetben kötelessége, hogy ebben a kérdésben az egyházmegyei főhatóságot nemcsak nem lehet, de éppen az egyházi személyek felelősségére tekintettel céltalan és eredménytelen lenne korlátozni.

A pályázat kiírására vonatkozólag így nyilatkozik a miniszter:

— Ha volna olyan helyek, ahol a gyakorlatban a pályázatok a kegyuri plébániákra a kegyur írja ki, az vagy

az egyházmegyei főhatóság által elfogadott alapító okiratban van biztosítva, vagy az egyházmegyei főhatóság hozzájárulásával történik.

Végül reflektál a miniszter a kegyuri jogok egységes rendezése érdekében tett javaslatra és ezt válaszolja:

— Hogy a kegyuri jogot miként gyakorlásának egységes rendezése érdekében szükséges intézkedéseket sürgősen tegyem meg, nem tartom időszűrének és teljesíthetőnek. Mert a mai társadalmi viszonyok között ilyen és hasonló korlátozásokkal az egyházmegyei főhatóságok rendelkezési jogát megkötni egyházkormányzati szempontból sem tartom indokoltnak és lehetségesnek.

A miniszter nyilatkozata és szigorúan jogászai felvilágosító szavai valószínűleg megnyugvást keltenek.

Felemelő ünnepség keretében áldozott Szeged közönsége a hősök emlékének

(A Délmagyarország munkatársától) Az év májusának utolsó vasárnapján az ország minden városában és községében ünnepi kegyelettel adóznak az élők a hősi halottak emlékének. Az ország egészében megünnepelt vasárnapot a hősöknek kijáró tisztelettel, hálával és kegyelettel ünnepelte meg Szeged városa. A zászlókkal feldíszített Porta Heroum előtt feszes vigyázba merevedett déli 12 órakor az egybegyűlt közönség. Az előkelőségek között megjelentek vitéz Gyimesy Frigyes altábornagy, a szegedi hadtest parancsnoka, dr. Tukats Sándor főispán, dr. Tóth Béla helyettes polgármester, dr. Fröhlich Pál egyetemi rektor, P. Borbély István jezsuita tartományfőnök, Széchenyi István kormánybiztos, Erich Kampi német konzul, dr. Balogh Anyos tankerületi főigazgató, Peták Nándor országgyűlési képviselő és sokan mások.

Az ünnepség a Himnusz hangjaival kezdődött, majd dr. Fűr és Oszkár tankerületi főigazgató mondott ünnepi beszédet. Beszédében hangsúlyozta, hogy csak azok halnak meg, akiket elfelejtünk, de tovább élnek azok, akikre emlékezünk. Így élnek bennünk a hősi halottak, akiknek ünnepét üljük ma. Hiába fog össze ellenük az idő és ennélfogva lelkünkben nem tudjuk kitörölni őket egyik sem.

Az ünnepi beszéd után került sor a Nemzetvédelmi Keresztek kiosztására. Dr. Bokor Pál ügyvéd Tukats Sándor főispántól kért engedélyt a nemzetvédelmi kitüntetések kiosztására.

— A hősök ünnepe nem gyásznap, hanem diadalmi ünnep — mondta a főispán. — Diadalmas a mai ünnep is azért, mert a mai ünnepség keretében az Országos Nemzetvédelmi Bizottság központja megbízásából átadom a Kormányzó ur őlméltósága által kitüntetett bajtársaknak a Nemzetvédelmi Keresztet. Fokozott éberséggel kell ügyelnetek — buzdította a főispán a kitüntetetteket — a belső front szilárdságára, a magyar társadalom egységére, felelősségére. Fogadalmatok ilt hangzik el a hősök emlékkövének. Fogadalmatokat, mint eddig is, példát mutató hősök tettek kövessék, mert csak így leszünk méltó utódai — fejezte be beszédét a főispán — azoknak, akiknek a mai napot áldozzuk.

A beszéd végeztével a főispán a következő kitüntetettek mellé tüzte fel a Nemzetvédelmi Keresztet:

Bárany Pál városi nyomozó altiszt, Böröcz Béla MAV felügyelő, Dobó József MAV főkalauz, Eke János ny. csendőrtiszt, helyettes, dr. Eperjessy György főiskolai tanár, Gárvai Oszkár rajzoló, Gyöngyösi József ny. segéd, Hajabács Ernő népközlő, Hegedűs Ferenc ny. postaigazgató, néhai Honthegyi József, dr. Horváth József rendőrtanácsos, Huszár Pál MAV üzemi altiszt, Juharosi Ferenc ny. MAV segéd, vitéz Kajtar György leptes, Kopasz Lajosné, Komáromi Gyula

forgalmi adóhivatalnok, Kovács Zoltán tanító, Major József MAV felügyelő, Matsek Ernő MAV állomás-előjáró, Molnár József ny. hajóskapitány, Nacsa Jenő irodai altiszt, vitéz Oskó István miniszteriumi ellenőr, vitéz Peterdi Pál gimnáziumi tanár, Pomázs István tisztviselő, Frank Szilveszter ny. csendőrtiszt, helyettes, Marschall József, Nagy Adam tűzoltó.

A Nemzetvédelmi Keresztesek nevében dr. Eperjessy Kálmán főiskolai tanár mondott köszönő beszédet. Beszédében kifejtette, hogy a hálán és örömmön kívül kötelezettségeket is ró a Nemzetvédelmi Keresztesekre a kitüntetés. A nemzet szolgálata a legjobb munka végzésével kezdődik, erről a munkavégzésre tett fogadalmat a Nemzetvédelmi Keresztesek nevében dr. Eperjessy Kálmán.

Ezután került sor a hősök emlékművének megkoszorúzására. Vitéz Gyimesy Frigyes altábornagy helyezte el elsőnek koszorúját a szegedi hadtest nevében, Tukats Sándor főispán a kormány nevében, dr. Tóth Béla helyettes polgármester a város nevében, dr. Fröhlich Pál egyetemi rektor az egyetem nevében Koszorút helyeztek el a tűzharcosok, hadirokkantak, hadiárva, Csongrád vármegye vitézi széke, nemzetvédelmi keresztesek, leventék, cserkészek, haditengerészek, a Vöröskereszt, a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége, a Katolikus Kör, a Délvidéki Otthon, a Katolikus Névédeli Egyesület, az evangélikus egyház, a görögkeleti nőegylet, a III. kerületi polgáriskola, a temesvári és aradi menekültek.

Az ünnepélyes koszorúzás után vitéz Gyimesy Frigyes altábornagy előtt díszmenetben vonult el a díszsereg és a szegedi leventék hosszú sora. Az ünnepség a Himnusz hangjaival ért véget.

A hősök emlékezete a felsőipariskolában

Megható ünnepség keretében emlékezett meg a magyar nemzet névtelen hőseiről a felsőipariskola tantes-tülete és ifjusága.

Az ünnepség színhelye freskókkal díszített csarnok volt, amelyet a tanári és oktatói kar vezetésével megjelent ifjuság teljesen megtöltött. Bevezetésekként a Himnusz adta elő az intézet ének- és zeneegyüttese, majd Tázlári József ifjusági elnök mondott emlékbeszédet, hangsúlyozva, hogy az ifjuság mindenkori készt a hősök által kijelölt uton emelt fővel, bátor elszántsággal menetelni. Az ar József szavalt, majd Jung Péter igazgató mondott ünnepi beszédet.

— A kiváló vezetőférfiak irányít szának a világ folyásának — mondotta az igazgató — és megmutatják a nemzetnek a fejlődés útját. Ők a történelemkönyvek a „díszkötése”, de a történelem lapjait és betűit az a sok tíze- és száz ezer névtelen hős és azoknak elszántsága, bátorsága, elvűsége és számtalan haditette írja. Amikor a névtelen hősök emlékének áldozunk, méltóbb helyre nem jöhet-

Kényes igényű

Hölgyek tudják, hogy apróbb fájdalmak is öregltenek. Ezért használják fájdalmak, rossz közérzet ellen a

Pyramidon

TABLETTÁK

tünk, mint a hősi emlékműhöz, amelyből kiárad a lelkesedés tüze, hogy felégesse lelkünkben a kétkedés és habozás gondolatát, de ugyanakkor életre keltsé az eszményekért való lelkesedés szent lángját.

Annus István szavalt még el alkalmi költeményét, végül a Magyar Hírszöveget énekelték el a megjelentek.

Hősök napja Budapesten

Budapest, május 31. Vasárnap, a Hősök napján, zászlódszít öltött a főváros. A hagyományos emlékünnepe a Milleniumi oszlop előtt levő Hősök Emlékkövének zablott le, ahol díszruhás koronaőrök és testőrök álltak őrséget.

Tíz órakor érkeztek a Hősök-terére a kormányzó képviselője, vitéz Szombathelyi Ferenc vezérezredes, a honvédezerkar főnöke. A kormányzó képviselője ellépett a kivonult katonai alakulatok előtt, majd a szemle után elhelyezte a kormányzó hatalmas koszorúját az emlékkövére. Vitéz Simon Elemér a felsőház nevében, Putnoky Mór a képviselőház, bárcziház, Bárczy István a kormány, Csataj Lajos vezérezredes a honvédség nevében koszorúzták meg az emlékművet.

A főváros, a katonai Mária Terézia-ter, a Vitézi Szék, Pest vármegye, a Pázmány-egyetem, a Műegyetem, a tűzharcosok a külföldön élő magyarok, a HONSZ és a Cserkészsövetség, majd a különböző társadalmi egyesületek és testületek küldöttségei helyezték el koszorúikat. Az ünnepség végén a kivonult katonaság díszfelvonulását tekintette meg a kormányzó képviselője.

Délben az Ereklés Országzászló nagybizottságának volt ünnepsége az Országzászlónál.

Sztojka Sándor görög-katolikus püspök halála

Ungvár, május 31. Sztojka Sándor munkácsi görögkatolikus püspök hétfőn hajnalban elhunyt. A püspök már régóta szívbajban szenvedett. Vasárnap este még hosszasan elbeszélgetett környezetével és utasításokat adott titkárnak a hétfői munkára. Hétfőre virradó hajnalban azonban rosszul lett, eszméletét elvesztette, majd hajnali fél 3 órakor meghalt.

Június 2-án, szerdán délelőtt temetik az ungvári görögkatolikus székesegyházból. A szertartást Dudás Miklós hajdusdobozlói gör. kat. püspök végzi. (MTI)